

Tisdagen den 31 mars

Kl. 13.00–13.20

---

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 10 mars justerades.

§ 2 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2019/20:143 till civilutskottet

2019/20:151 till finansutskottet

Motioner

2019/20:3510 och 3521 till justitieutskottet

2019/20:3522, 3525 och 3526 till utrikesutskottet

§ 3 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Finansutskottets betänkanden

2019/20:FiU25 Statlig förvaltning och statistikfrågor

2019/20:FiU54 Extra ändringsbudget för 2020 – Kreditgarantier för lån till företag med anledning av coronaviruset

Justitieutskottets betänkanden

2019/20:JuU20 Redovisning av användningen av hemliga tvångsmedel under 2018

2019/20:JuU22 Barnpornografibrottet och preskription av brott mot barn

Försvarsutskottets betänkande

2019/20:FöU6 Försvarspolitik

Socialförsäkringsutskottets betänkanden

2019/20:SfU16 Medborgarskap

2019/20:SfU25 Nya direktiv till utredningen om arbetskraftsinvandring

§ 4 Svar på interpellation 2019/20:380 om otrygga anställningar

Anf. 1 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Ciczie Weidby har frågat mig hur jag ser på att de tidsbegränsade anställningarna blivit alltmer osäkra, vilka åtgärder jag avser att vidta för att minska andelen osäkra anställningar och därmed öka jämlikheten i samhället och vilka övriga åtgärder jag avser att vidta på arbetsmarknadsområdet i syfte att öka jämlikheten i samhället.

Låt mig börja med att konstatera att vi befinner oss i ett helt annat läge i dag än det som rådde när Ciczie Weidby skrev interpellationen och när mitt svar togs fram. Coronakrisen har slagit hårt mot ekonomin både globalt och i Sverige. De fulla effekterna på arbetsmarknaden är ännu inte kända, men vi kan redan nu konstatera att företag kommer att gå i konkurs och att jobb kommer att försvinna.

Mitt fulla fokus här och nu är att hantera krisen, och regeringen kommer att göra allt som står i vår makt för att rädda jobb och skydda löntagare. Regeringen har redan presenterat ett antal åtgärder, till exempel sänkta trösklar och höjd ersättning till a-kassan. Det är åtgärder som tangerar frågorna som Ciczie Weidby har ställt till mig och som vi säkert får anledning att återkomma till i interpellationsdebatten.

Då till svaret. Ett viktigt fundament på den svenska arbetsmarknaden är den anställningstrygghet och den ekonomiska trygghet som en tillsvidareanställning för med sig. Tillsvidareanställningar ska därför även i fortsättningen vara huvudregeln på svensk arbetsmarknad. Tidsbegränsade anställningar spelar dock en viktig roll för arbetsgivare som är i tillfälligt behov av arbetskraft, när en arbetsgivare exempelvis behöver ersätta tillfälligt frånvarande personal. Tidsbegränsade anställningar, såsom vikariat, kan också vara en väg in i arbetslivet, inte minst för grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden, till exempel unga och nyanlända.

Samtidigt pågår kontinuerligt en snabb strukturomvandling av näringslivet och arbetsmarknaden i övrigt som leder till att många nya arbetstillfällen uppstår. Förhållandena på arbetsmarknaden liksom i övriga samhället påverkas av bland annat globalisering, digitalisering och teknisk utveckling. Detta gör att både arbetsgivarnas och arbetstagarnas förutsättningar och behov förändras. Arbetstagarna behöver ett skydd som är anpassat för den nya arbetsmarknaden, där en allt viktigare del av tryggheten består av kontinuerlig kompetensutveckling inom anställningen och därmed förstärkt anställbarhet.

Den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på en ansvarsfördelning mellan staten och arbetsmarknadens parter. Statens roll är att genom ett ändamålsenligt regelverk och andra styrmedel säkerställa goda arbetsvillkor och underlätta tillkomsten av nya jobb samtidigt som förutsättningar skapas för arbetsmarknadens parter att i kollektivavtal ta ansvar för villko-

rens närmare utformning. Att parterna tar ett stort ansvar för regleringen av arbetsmarknaden och anpassar villkoren efter förutsättningarna i olika branscher och utifrån ökade krav på snabb omställning stärker Sveriges konkurrenskraft och är en viktig del av den svenska arbetsmarknadsmodellen.

Regeringen har tillsatt en utredning som bland annat ska överväga författningsförslag för att skapa en bättre balans i anställningsskyddet för personal med olika anställningsvillkor samt utarbeta författningsförslag för att inom ramen för anställningen stärka arbetsgivarens ansvar för kompetensutveckling och anställdas omställningsförmåga. Utredaren ska analysera konsekvenserna från ett jämställdhetsperspektiv och utifrån hur förslagen påverkar olika grupper på arbetsmarknaden, däribland äldre, nyanlända och anställda med nedsatt hälsa, samt de samhällsekonomiska konsekvenserna. Utredningen ska redovisa sitt uppdrag senast den 31 maj.

Arbetsmarknadens parter förhandlar parallellt med utredningen, och om parterna når en slutlig överenskommelse om hur arbetsrätten ska reformeras på ett sätt som ger ökad flexibilitet följer det av januariavtalet att regeringen då ska lägga fram förslag i linje med parternas överenskommelse.

Den fortsatta beredningen av förslagen som utredningen eller arbetsmarknadens parter senare kommer fram till är något vi får ta ställning till senare under hösten.

Anf. 2 CICZIE WEIDBY (V):

Fru talman! Jag tackar Eva Nordmark för svaret. Min fråga ställdes givetvis innan krisen började, och statsrådets svar togs fram då. Men jag önskar ändå att vi kan ha en debatt och diskussion trots situationen just nu.

Sverige är det land i västvärlden där ojämlikheten har ökat mest under de senaste decennierna. Växande klyftor får stora konsekvenser för ekonomin, för sammanhållningen i samhället och för den enskilda människans makt och möjligheter i livet. Orsakerna bakom utvecklingen är många, bland annat förändringar på arbetsmarknaden.

En sådan förändring är att arbetskraften har blivit mer uppdelad i å ena sidan en väletablerad kärna med relativt trygga arbetsvillkor, å andra sidan en periferi med en stor grupp människor med otrygga anställningar.

Andelen med tidsbegränsad anställning har varit någorlunda konstant under de senaste 15 åren, men de tidsbegränsade anställningarna har blivit alltmer osäkra. Förklaringen till det är att just de tidsbegränsade anställningarna i sin tur består av flera olika osäkra former, det vill säga allmän visstidsanställning och olika former av behovsanställningar. Parallellt med detta har de lite mer trygga formerna, till exempel vikariat, minskat.

Eva Nordmark säger att de tidsbegränsade anställningarna spelar en viktig roll för arbetsgivare som är i tillfälligt behov av arbetskraft, till exempel när en arbetsgivare behöver ersätta tillfälligt frånvarande personal, och att det skulle kunna vara en väg in i arbetslivet för vissa grupper som står en bit ifrån arbetsmarknaden. Vänsterpartiet håller givetvis med om att det måste finnas möjlighet för arbetsgivare att ersätta tillfälligt frånvarande personal. Det är självklart. Problemet är att en majoritet av de tidsbegränsade anställningarna inte alls ersätter tillfälligt frånvarande personal, utan arbetsgivare sätter i system att anställa personer med tidsbegräns-

ade anställningar för att de kan, för att det är enkelt och för att det är billigt. Priset betalas av de anställda i form av otrygghet.

Fru talman! Jag undrar om ministern anser att det är rimligt att arbetsgivare staplar tillfälliga anställningar på varandra trots att det finns ett kontinuerligt behov av arbetskraft på arbetsplatsen.

Anf. 3 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Ciczie Weidby ställer många viktiga frågor, och hon ger en viktig bild av de problem vi ser, och har sett under en period, på svensk arbetsmarknad där tillfälliga anställningar ibland missbrukas. Det är något som vi tillsammans behöver sätta full kraft emot. En viktig del är förstås att vi har en stark partsmodell och starka fackliga organisationer som kan se och upptäcka problemen och åtgärda dem på olika sätt.

Ett exempel där jag vill framhålla den svenska modellens förträfflighet är exempelvis den utveckling vi har sett där allt fler företag inom plattformsekonomin växer fram och där det har varit en del problem när det gäller konkurrensfrågor. Flera förbund har där lyckats teckna kollektivavtal med den typen av företag som gör att de som arbetar vid företagen får mycket bättre villkor.

Vi ska ha anständiga villkor på svensk arbetsmarknad; det är något som jag som socialdemokrat och arbetsmarknadsminister såklart brinner för.

Just nu har vi ett exceptionellt läge på arbetsmarknaden. Det går liksom inte att tänka bort det i den här debatten. I går kom de högsta varselsiffrorna på svensk arbetsmarknad i modern tid – 36 800 personer har varslats under mars månad. I den statistiken ser vi inte alla dem som har tillfälliga jobb, för de omfattas inte. Men vi vet att tusentals människor har blivit av med sin försörjning under den här månaden, och det är klart att det är något som regeringen nu med full kraft arbetar för att lösa.

Det handlar om att i detta nu se till att både minska smittspridningen av coronaviruset och säkerställa vårdens kapacitet men också se till att vi kan mildra de ekonomiska effekterna av den här krisen och på det sättet göra allt som står i vår makt för att rädda företag och rädda jobb, oavsett vad det är för typ av jobb. Här omfattas givetvis människor med alla former av anställning. Det är något som vi här i kammaren måste sätta fullt fokus på.

Anf. 4 CICZIE WEIDBY (V):

Fru talman! Det är nästan som att Eva Nordmark har tittat lite i mina papper.

Det intressanta är ju att av alla dem som varslas nu är det ofantligt många fler som inte syns i statistiken. Alla timanställda, alla som har behovsanställningar och ständigt sover med sina mobiltelefoner och hoppas på att få lite extra timmar, de räknas ju inte med i detta. De har heller ingen trygghet.

Fru talman! Eva Nordmark säger att den svenska arbetsmarknadsmodellen är viktig, att den bygger på en fördelning mellan staten och arbetsmarknadens parter och så vidare och att statens roll i detta är att genom ett ändamålsenligt regelverk och andra styrmedel säkerställa goda arbetsvillkor, underlätta tillkomsten av jobb och så vidare.

Vänsterpartiet värnar givetvis den svenska arbetsmarknadsmodellen, där staten sätter ramarna för vilka villkor som ska gälla på arbetsmarknaden och för parterna. Men för att den modellen ska fungera behövs det ju en balans mellan arbetsmarknadens parter, det vill säga fack och arbetsgivare. Om den ena sidan får mycket makt riskerar hela modellen att kantra.

Under de senaste 30–40 åren har det skett en stor maktförskjutning på arbetsmarknaden till arbetsgivarens fördel, och det beror till stor del på politiska beslut. Vi har en väldigt liberaliserad arbetsrätt, en urholkad a-kassa och en förändrad arbetsmarknadspolitik. Vi har ett väldigt liberalt och flexibelt regelverk för arbetsmarknaden som är på arbetsgivarnas villkor.

Det är ändå politiska beslut som har skapat det regelverk som vi har nu och som jag anser leder till fler otrygga anställningar. Jag vill återkomma till detta, fru talman, för om vi ska återupprätta balansen mellan fack och arbetsgivare behövs det fler politiska beslut. Vi måste avskaffa allmän visstid, begränsa användandet av bemanningsföretag, förbjuda hyvling och så vidare.

Fru talman! Jag undrar bara om ministern anser att vi har ett ändamålsenligt regelverk som säkerställer goda arbetsvillkor på arbetsmarknaden. Om arbetsmarknadsministern tycker det, varför har då en så stor del av arbetstagarna otrygga jobb? Och varför ökar i så fall andelen med de mest osäkra jobben?

Fru talman! Ur min synvinkel är det ganska uppenbart att politiken behövs ändra regelverket så att vi får fler trygga jobb.

Anf. 5 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Jag delar Ciczie Weidbys bild att det vi behöver säkerställa är att allt fler får trygga anställningar. Det är en viktig prioritering att se till att svensk arbetsmarknad har trygga anställningar och goda arbetsvillkor. Att det finns möjlighet att ställa om genom ett helt yrkesliv är också viktigt för tryggheten i arbetslivet.

Situationen just nu är dock den att vi pratar om hur vi över huvud taget ska ha anställningar kvar på arbetsmarknaden. Vi måste först och främst rädda jobben, och det är det som är högsta prioritet just nu.

En av de saker som Ciczie Weidby tar upp är frågan om regelverken. Vi kunde i går presentera ett antal åtgärder som gäller arbetslöshetsförsäkringen. Den är en viktig nyckel för att skapa trygghet på arbetsmarknaden.

Det är ingen hemlighet att jag under lång tid har sett att vi behöver göra förändringar och förbättringar i arbetslöshetsförsäkringen. I går kunde vi presentera att vi höjer både grundersättningen och taket i a-kassan och ser till att det går snabbare att kvalificera sig för att ta del av arbetslöshetsförsäkringen. Vi lättar på arbetsvillkoret så att fler av dem som har timanställningar och osäkra anställningar får möjlighet att omfattas av den ekonomiska trygghet som arbetslöshetsförsäkringen ger. Vi gör det möjligt för fler frilansare och egenföretagare att lägga sitt företag vilande och på det sättet kunna ta del av arbetslöshetsförsäkringen. Dessutom tar vi bort karensen på sex dagar i arbetslöshetsförsäkringen, som också är väldigt viktig för många människor på svensk arbetsmarknad. Det handlar om tusentals kronor mer i ersättning den första månaden. Inte minst för de grupper som har små marginaler är detta en viktig åtgärd.

Sammantaget är det ett starkt paket som handlar om att säkra den ekonomiska tryggheten för människor. Det handlar också om att vi tillför resurser till Arbetsförmedlingen, både som förvaltningsanslag och till åtgärder.

Vi behöver fokusera här och nu. Jag delar Ciczie Weidbys ambitioner att skapa en arbetsmarknad och ett arbetsliv där allt fler kan känna sig trygga. Vi ska ha trygga jobb i Sverige. Vi ska ha trygga, utvecklande och hållbara jobb på svensk arbetsmarknad.

Anf. 6 CICZIE WEIDBY (V):

Fru talman! Det är fantastiskt att se Socialdemokraterna komma med så många bra förslag i dessa tider. Det är mycket av den här politiken som Vänsterpartiet alltid driver och alltid vill ha. Jag hoppas att vi kan fortsätta skapa bra trygghetssystem för alla i vårt samhälle.

Fru talman! Jag vill bara summera detta på något sätt. Till hösten hoppas jag att ministern vill fortsätta diskussionen och ta ställning. Jag hoppas också att vi då har den gemensamma utgångspunkten och analysen att de otrygga anställningarna påverkar inte bara de anställda och arbetsplatsen utan även arbetsgivaren, som ju får ökade kostnader om man till exempel har för stor personalomsättning och sjukskrivningar. Det är också viktigt rent samhällsekonomiskt, inte bara för individen utan för hela samhället, med konsumtion och med möjligheten att skapa sitt eget liv och hitta någonstans att bo eller vad det nu kan vara. Hela samhället förlorar ju på en polariserad arbetsmarknad, som blir en konsekvens om vi ska alldeles för stor flexibilitet med personal som är lätt att göra sig av med och så vidare.

Det kommer en tid efter corona, hoppas jag, och då behöver vi fler trygga jobb. Politiken har skapat det regelverk vi har i dag, och nu tycker jag att det är dags att vi ändrar regelverket för alltid så att vi alltid har en trygg och bra arbetsmarknad.

Anf. 7 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S):

Fru talman! Alla ska ha rätt till ett tryggt, utvecklande och hållbart arbetsliv, och alla ska kunna ha ett arbete att försörja sig på och den frihet detta också ger. Vi ska ha detta inte bara för var och en utan generellt, på en arbetsmarknad som är jämställd och i ett samhälle som är mer jämlikt.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 5 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

2019/20:122 Ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel mellan företag och konsumenter

2019/20:123 Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism

2019/20:145 Ett förenklat förfarande vid vissa beslut om hemlig avlyssning

Skrivelser
2019/20:128 Riksrevisionens rapport om konsumentskyddet på det finansiella området
2019/20:141 Riksrevisionens rapport om valförfarandet

Prot. 2019/20:97
31 mars
-----

§ 6 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 30 mars

2019/20:1125 Restaurangers möjligheter att köra ut mat

av *Lars Beckman* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2019/20:1126 Statliga bolags agerande gentemot företag

av *Lars Beckman* (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

§ 7 Kammaren åtskildes kl. 13.20.

Sammanträdet leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

ANN LARSSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Ärenden för hänvisning till utskott	1
§ 3 Ärenden för bordläggning	1
§ 4 Svar på interpellation 2019/20:380 om otrygga anställningar.....	2
Anf. 1 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S)	2
Anf. 2 CICZIE WEIDBY (V)	3
Anf. 3 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S)	4
Anf. 4 CICZIE WEIDBY (V)	4
Anf. 5 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S)	5
Anf. 6 CICZIE WEIDBY (V)	6
Anf. 7 Arbetsmarknadsminister EVA NORDMARK (S)	6
§ 5 Bordläggning.....	6
§ 6 Anmälan om frågor för skriftliga svar	7
§ 7 Kammaren åtskildes kl. 13.20.	7